

HÄNT & TÄNKT APRIL 2017

Våren kom äntligen i mars, men kylig och avvaktande till en början. Vid månadens slut slog värmen äntligen till, efter en snörikare vinter än i fjol, men som ändå varit ovanligt varm.

Till vår stora besvikelse har Sverigeförhandlingen inte alls tagit i frågan om en långsiktigt hållbar kollektivtrafiklösning vid Slussen som säkrar tunnelbanan mot översvämningar. För att lösa det behövs en nedgrävd tunnelbana. Det skulle också möjliggöra en nedgrävning av Centralbron. Då skulle de storslagna vattenrummen i mötet mellan Mälaren och Saltsjön återställas. Istället för att lösa de säkerhetsproblem som finns så har Stockholms kommunfullmäktige beslutat om en livsfarlig Bussterminal för Nacka-Värmdöbussarna i Katarinaberget. Detta trots att säkerhetsexperter varnat för att bussar ofta brinner. En brand i den beslutade Bussterminalen skulle kunna leda till förödande konsekvenser med giftiga gaser i de trånga utrymmena.

Samfundet planerar ett gemensamt seminarium om översiktsplanen tillsammans med Svenska Byggnadsvärdsföreningen och Naturskyddsföreningen den 12 oktober 2017 i Sandlersalen i ABF-huset. Vi ser en stor risk att de landskapsrelaterade och kulturhistoriska värdena runt om i staden inte beaktas i avvägningen mellan olika intressen och att okänsliga rivningar kommer tillbaka. Formuleringen "stora/mycket stora utvecklingsmöjligheter" återkommer i stadsdel efter stadsdel. Inriktningen är klart uttalad att "näringslivets behov ska beaktas i all planering". Markanvändning sker på exploatörernas villkor och våra värdefullaste tillgångar bjuds ut på marknaden. Risken är stor att segregationen förvärras med det fortsatta fokuset på City och centrala ytterstaden.

En översiktsplan ska enligt PBL vara ett stöd för, och ge vägledning om, hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Samrådsförslaget duger inte som översiktsplan. Det lever inte upp till PBL:s krav. Viktig konkretisering saknas på stadsdelnivå, liksom nödvändigt underlagsmaterial som byggnadsordningen. Det är oroväckande med den tydliga bristen på vilja att styra stadsutvecklingen och den uttalade tilltron till marknadskrafterna. Alla aktörer behöver regler som är tydliga och som ger vägledning i arbetet på att utveckla Stockholms skönhet och att motverka segregationen. En tydlig policy från Stadens sida är en viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna fortsätta att växa på ett sätt som bidrar till ökad kvalitet i byggandet, förbättrar livsmiljön och stärker stadens attraktivitet.

Staden måste höja ambitionsnivån i stadsplaneringen och styra utvecklingen. Tidigare epoker har visat att det går att bygga mycket och bra med en genomtänkt planering från helhet till detalj. Vi anser att områdesplaner ska föregå markanvisningarna och att byggnadsordningen måste ges högsta status och giltighet. Staden måste utarbeta områdesplaner med utgångspunkt i en hög och jämn standard i värdebeskrivningarna. De nio tyngdpunkterna i gällande översiktsplan bör behållas och stadsutvecklingen styras till en rikare och mer blandad stadsmiljö. Kulturmiljövärdena är en

resurs som måste tas tillvara. Konkreta planeringsunderlag för ett sammanhängande system av offentliga rum, parker, naturmark och strandstråk måste utarbetas parallellt med de nya områdesplanerna. Nationalstadsparken måste skyddas.

Styrelsen har också inlett ett arbete med att utvärdera stadsbyggnadspolitiken i Stockholm i samarbete med Svenska Byggnadsvärdsföreningen och Urban City Research. Det arbetet är en viktig del inför de frågor samfundet kommer att ställa till Stockholms politiker inför valet 2018.

Välkomna till vårens verksamhet!
Monica Andersson, Ordförande Samfundet S:t Erik

MEDDELANDE FRÅN KANSLIET

Årsmöte 2017

Härmed kallas samfundets medlemmar till årsmöte, som äger rum måndagen den 24 april 2017 i Börshuset. För mer information se sidan 2 samt bilagor.

Årsredovisning 2016

I utskicket finns ett utdrag ur samfundets årsredovisning för 2016. Den medlem som önskar ta del av hela årsredovisningen kan kontakta kansliet, där den fullständiga årsredovisningen har varit tillgänglig från den 22 mars 2017. Årsredovisningen är även tillgänglig som pdf på samfundets hemsida. Från samma dag är även årsredovisningarna för Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmläsa och Stiftelsen Axel Hirschs fond tillgängliga på kansliet och på hemsidan.

Nyhetsbrev på e-post

Vill du ha information från kansliet och styrelsen mellan pappersutskicken samt erbjudanden från samfundets samarbetspartners? Skicka då din e-postadress till oss. Du kan när som helst säga upp prenumerationen.

Strindbergsmuseet

Passa på att besöka Strindbergsmuseet innan 30 juni 2017. Därefter stänger museet under den tid då stamreovering av fastigheten museet ligger i pågår.

Min Stockholmsskildring

Samfundet S:t Eriks uppsatstävling för bästa gymnasieuppsats om Stockholm! Staden Stockholm – city och förort. Historia och nutid. Kända och okända händelser, platser, miljöer och människor. Allt från stadsbyggnad till stadens politiska, sociala och kulturella liv idag och i äldre tider vill vi ta del av! Sista anmälningssdag 31 maj 2017! Ytterligare information finns på hemsidan alternativt kontakta kansliet.

Tipsa gärna intresserad gymnasieungdom i din närhet!

Fogelströmåret 2017

2017 är det 100 år sedan Per Anders Fogelström föddes. Det uppmärksammas runtom i staden med en rad olika evenemang. För mer information om jubileumsåret, se www.fogelstrom2017.se

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE 2017

Samfundet S:t Eriks medlemmar kallas härmed till årsmöte måndagen den 24 april 2017 kl 19:00 i Stora Börssalen, Börshuset, Källargränd 4, Gamla Stan.

Dagordning

Dagordningen för årsmötet finns med i bilaga till informationsbladet och på samfundets hemsida.

Utdelning av priser

Efter årsmötet utdelas *Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris* för år 2017, *Stockholmiapriset* för bästa master- eller magisteruppsats om stockholmsförhållanden samt *Stockholmiapriset - När historien möter samtiden*, för bästa master- eller magisteruppsats som bygger på Stadsarkivets material.

Årsmötesprogram

Konst- och arkitekturhistorikern **Inga Lena Ångström Grandien** berättar om "Sveriges flitigaste arkitekt" Johan Fredrik Åbom, upphovsman till Berns salonger, Södra Teatern och Musikaliska akademien. Föredragets titel är *Johan Fredrik Åboms studieresa till Tyskland 1852*.

Valberedningens förslag till val av styrelseledamöter och revisorer

Omval av ordföranden för en tid av ett år
Fil dr i Statsvetenskap Monica Andersson

Omval av tre ledamöter för en tid av två år
F d ekonomidirektör Folke Dellström
Arkitekt Susanne Ingo
Verkställande direktör Jan Larsén

Omval av två suppleanter för en tid av två år
Landskapsarkitekt Jonas Berglund
F d byggnadsantikvarie Suzanne Lindhagen

Omval av två ordinarie revisorer för en tid av ett år
Auktoriserade revisorn Svante Nylén
Konservator Marie Klingspor Rotstein

Omval av revisorssuppleanter för en tid av ett år
Auktoriserade revisorn Stefan Hultstrand
Byggnadsantikvarie Stephan Fickler

Förslag till valberedning för en tid av ett år
Byggnadsantikvarie Kersti Lilja, omval, ny ordförande
F d stadsarkitekt Per Kallstenius, omval
Direktör Hans von Schreeb, omval

Styrelsens förslag till medlemsavgifter 2018
Årsavgift för huvudmedlemskap, oförändrad 250 kr
Årsavgift för familjemedlemskap, oförändrad 100 kr
Avgift för ständigt medlemskap, oförändrad 5 000 kr

Stockholm i mars 2017

Styrelsen

KALENDARIUM

Torsdag 20/4 Anmälan öppnar kl. 10.00

Tisdag 25/4 Visning: Kostym kontra mode

Torsdag 27/4 Visning: Kostym kontra mode

Tisdag 2/5 Visning: Julius hus

Tisdag 9/5 Visning: Julius hus

Onsdag 17/5 Föredrag: John och Ulla Kandell

Tisdag 23/5 Vandring: Från P-O Hallman till Gert Wingårdh

Onsdag 24/5 Vandring: Från P-O Hallman till Gert Wingårdh

Onsdag 31/5 Vandring: Kvinnliga rum i Södra Ängby

Onsdag 7/6 Vandring: Göta landsväg

ANMÄLAN TILL PROGRAM

Anmälan till vårens program sker till Samfundet S:t Eriks kansli tidigast: **Torsdagen 20 april kl. 10.00** (om inte annat anges). Du anmäler dig per e-post kansli@samfundetsterik.se. Du som inte har någon e-post kan ringa tel 08-21 09 24.

Obs! Anmälningar inkomna före kl 10.00 den 20/4 beaktas ej.

Tack för att du meddelar återbud! Det finns ofta reservlistor till medlemsprogram, och en medlem på den tar gärna din plats.

Avbokningar inkomna senare än fem arbetsdagar innan avsett program återbetalas ej eller kan debiteras i efterhand. Deltagaravgiften betalas in till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller bankgiro 820-1550.

Vänligen kom i tid!

Var på plats 10 minuter innan programmet börjar.

VISNING: KOSTYM KONTRA MODE

Mode och film är två fenomen som uppkom ungefär samtidigt under senare delen av 1800-talet, och sedan filmens födelse har de två industrierna och konstnärerna haft en nästintill symbiotisk relation.

Utställningen *Kostym kontra mode: Svenska pärlor från scen till catwalk* tar sin utgångspunkt i hur äldre teatrala dräkter & kostymer influerat och korsbefruktat nutida mode. I utställningens 12 scenografier konverserar äldre scenkostymer med nutida modeplagg och accessoarer. Arrangör är Stockholm Costume & Fashion Institute (SCFI), en nystartad organisation som arbetar för ett permanent dräktmuseum där specifika kostymer och samlingar kan bevaras och tillgängliggöras.

När: Tisdag 25 april kl. 18.00-19.00 och
Torsdag 27 april kl. 13.00-14.00
Var: Hallvägen 21, Erskinhuset i Slakthusområdet,
Johanneshov. (T-bana Globen utgång Slakthusområdet)
Kostnad: 80 kr

Anmälan till Samfundet S:t Eriks kansli
kansli@samfundetsterik.se tidigast 20 april kl. 10.00.
Betaling till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller
bankgiro 820-1550 efter bekräftelse av plats.

JULIUS HUS

Julius Hus på Södermalm är uppkallat efter bagaren och kakelugnsmakaren Julius Westerdahl. Paradvåningen var mellan åren 1889-2004 privatbostad för fem generationer Westerdahlare/Hedbergare. Julius barnbarnsbarn, Ann Hedberg, lät under åren 2007-2010 restaurera våningen vilket belönades med 2010 års byggnadsvårdspris från Stockholms läns hembygdsförbund.

Ebba Hedberg, som växte upp i Julius Hus, visar oss runt och berättar om husets historia och den omfattande restaureringen. I unga år smet hon gärna undan syskonskaran och letade efter gamla brev och fotografier, och 2017 gav hon ut boken "Julius hus - en företagsläkt i Stockholm under tre sekler."

När: Tisdag 2 maj kl. 14.00-15.30 och tisdag 9 maj 18.00-19.30
Var: Bondegatan 21 A
Kostnad: 200 kr

Anmälan till Samfundet S:t Eriks kansli
kansli@samfundetsterik.se tidigast 20 april kl. 10.00.
Betaling till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller
bankgiro 820-1550 efter bekräftelse av plats.

JOHN OCH ULLA KANDELL

Inredningen har i äldre arkitektur varit en väsentlig del av den arkitektoniska helheten. Dessvärre har den ett svagt antikvariskt skydd, när hus byter ägare och funktioner ändras. De vackra inredningarna försvinner ur historien och med dem husens berättelse.

I detta föredrag berättar kulturjournalisten och författaren **Gunilla Lundahl** och fotografen **Nino Monastra** om John och Ulla Kandell, vars nyskapande möbler och textilkonst präglade mycket av offentlig inredning under senare delen av 1900-talet. Boken om John och Ulla Kandell lyfter fram deras viktiga bidrag till historien genom ett rikhaltigt material ur arkiven, men också genom bilder från deras hem.

När: Onsdag 17 maj kl. 18.00-19.30
Var: Nicolaisalen, Själagårdsgatan 13, Gamla stan
Kostnad: 60 kr

Anmälan till Samfundet S:t Eriks kansli
kansli@samfundetsterik.se tidigast 20 april kl. 10.00.
Betaling till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller
bankgiro 820-1550 efter bekräftelse av plats.

FRÅN P-O HALLMAN TILL GERT WINGÅRDH –

en vandring runt gamla och nya Torsplan

Vi börjar vid Vanadisplan där den storskaliga rutnätsplanen möter småskaliga stadsmiljöer. Vi avslutar vid Nya Karolinska Solna med utsikt över den framväxande Hagastaden. Vad säger de olika stadsrummen om då och nu? Kulturhistoria, arkitektur, konst och stadsutveckling är ledord för vandringen. Charmiga Falugatan, bombastiska Torsplan och utmanande Aula Medica är några stopp på vägen.

En spännande del av Stockholm och Solna för den som är intresserad av arkitektur, stadsplanering och kulturhistoria.

När: Tisdag 23 maj & onsdag 24 maj kl. 17.00- 19.00
Var: Samlingsplats, Hälsingegatan 20
Kostnad: 120 kr
Guide: **Michael Karlsson**

Anmälan till Samfundet S:t Eriks kansli
kansli@samfundetsterik.se tidigast 20 april kl. 10.00.
Betaling till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller
bankgiro 820-1550 efter bekräftelse av plats.

Vänligen kom i tid! Var på plats 15 minuter innan programmet börjar.

KVINNLIGA RUM I SÖDRA ÄNGBY

I denna vandring tittar vi på funkisstaden Södra Ängby från en kvinnlig horisont och gör nedslag på några platser i området som varit viktiga för både kvinnor och barn.

Vad var bakgrunden till att Kvinnliga kontoristföreningens sommarhem Solhöjden uppfördes 1916/1917, och hur gestaltades välfärdssamhället i spädbarnshemmet vid Ängbyplan?

Vi vandrar i spåren av den tidiga kvinnorrörelsen och den institutionaliserade barnvården, som befann sig alldeles intill det traditionella hemmafrulivet i Södra Ängby på 1930, 1940, och 1950-talet.

När: Onsdag 31 maj kl. 18:00-19.30

Var: Ängbyplan t-bana

Kostnad: 120 kr

Guide: **Susanne Höglin**

Anmälan till Samfundet S:t Eriks kansli
kansli@samfundetsterik.se tidigast 20 april kl. 10.00.
Betaling till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller bankgiro 820-1550 efter bekräftelse av plats.

GÖTA LANDSVÄG

– den enda vägen in till Stockholm söderifrån innan Liljeholmsbron byggdes i mitten av 1600-talet. **Maj Sandin**, författare till boken om Götgatan, leder vandringen och berättar om platser där gårdar och krogar funnits utmed vägen. Vi följer landsvägen i möjligaste mån, över Årstafältet och dess stenvalvsbro, över Östberga backar och Brännkyrka kyrka med avslut vid Lerkrogen där Brännkyrka Hembygdsförening öppnar upp huset för oss. Kaffe och smörgås serveras till ett humant pris för de som vill stanna en stund innan hemresan.

När: Onsdag 7 juni kl. 17.30-20.00

Var: Gullmarsplan - nedanför tvärbanans perrong vid Enskedhallen.

Kostnad: 120 kr

Obs! Vandringen är ca 5 km lång och avslutas vid Lerkrogen nära Älvsjö station.

Anmälan till Samfundet S:t Eriks kansli
kansli@samfundetsterik.se tidigast 20 april kl. 10.00
Betaling till Samfundet S:t Eriks plusgiro 15 70 57-1 eller bankgiro 820-1550 efter bekräftelse av plats.

YTTRANDEN

Samfundet har sedan årsskiftet yttrat sig i nedan ärenden. Läs dem i sin helhet på hemsidan.

Södra Värtan del av Norra Djurgårdsstaden, 170210
Kv Nebulosan 32, Vasastan, 170201
Översiktsplan för Stockholm, 170109

SMÅTT & GOTT

- Kom gärna med förslag till medlemsprogram. Vi letar hela tiden efter nya uppslag.
- Du vet väl om att du som medlem har 50% rabatt på Stadsmuseets vandringar!

KONTAKT

Post-, besöks- och fakturaadress:

Samfundet S:t Erik
Köpmangatan 5, nb
111 31 Stockholm

Tel: 08-21 09 24

E-post: kansli@samfundetsterik.se
Lisa Härmark: lisa@samfundetsterik.se
Susanne Höglin: susanne@samfundetsterik.se
Samfundet S:t Eriks styrelse nås via kansliet.

Hemsida: www.samfundetsterik.se
Facebook: www.facebook.com/Samfundet-St-Erik-151575781532549
Twitter: @SamfundetStErik
Instagram: SamfundetStErik

Öppettider: säkrast tisdag-torsdag kl 10.00-15.00

Sommarstängt

Kansliet stänger efter midsommar och öppnar igen i mitten av augusti.
